

LATVIJAS ZINĀTŅU AKADĒMIJAS KORESPONDĒTĀJLOCEKLIS ANDRIS RUBENIS

08.04.1951 – 03.10.2017

Latvijas Mākslas akadēmija paziņojusi, ka 3. oktobra naktī 66 gadu vecumā miris Andris Rubenis, LZA korespondētājloceklis, ilggadējs Latvijas Mākslas akadēmijas profesors un Mākslas zinātnes nodaļas Humanitāro zinātņu katedras vadītājs, filozofijas doktors un vairāku grāmatu par filozofiju, Eiropas kultūras vēsturi un mākslas vēsturi autors.

Andris Rubenis dzimis Rīgā, beidzis Rīgas 3. vidusskolu, ieguvis augstāko izglītību Latvijas Valsts universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes Filozofijas nodaļā un studējis aspirantūrā Maskavas Valsts universitātes Filozofijas fakultātes ētikas katedrā. Kvalifikācijas celšanas nolūkā bieži stažējies ārvalstīs (dažādās Vācijas pilsētās un Krievijā). Mērķtiecīgi un nepārtraukti papildinot zināšanas, viņš spējis savdabīgā jomā radīt ievērojamu zinātnisko darbu klāstu.

Andra Rubeņa pētnieciskā darbība ir pievērsta senatnes izpētei. Pirmās divas monogrāfijas “Fenomenoloģija” un “Protestantiskās neoortodoksijas pamatprincipu kritika” (krievu valodā) izdotas 1983. gadā, seko divas monogrāfijas 1989. gadā. 1993. gadā izdota pirmā vēstures pētījumiem veltītā grāmata — “Viduslaiku dzīve un kultūra Eiropā”, kam 1994. gadā seko vēl divas: “Senās Grieķijas dzīve un kultūra” un “Cilvēks mītiskajā pasaules ainā”. Turpmākie pētījumi vēl precīzāk veltīti cilvēcei svarīgu vērtību jautājumiem, balstoties senatnē, bet saistot ar mūsdienām. Viņa grāmatas “Ētika. Viduslaiku izglītība, antropoloģija un ētika”, “Ētika. Rietumu baznīcēšu antropoloģija un ētika”, “Ētika. Kristīgās antropoloģijas un ētikas veidošanās” ir tam piemērs. Otrs pētījumu virziens ir bijis Eiropas kultūras un mākslas vēsture. To apliecina grāmatas “Senās Romas kultūra”, “Viduslaiku

kultūra Eiropā”, “Renesanses filozofiski māģiskais reālisms”, “Absolūtisma un apgaismības laikmeta kultūra”, “Baroks un klasicisms”, “Mākslinieku cerību un domu pasaule renesanses laikmetā” un “Mākslas vēstures teorijas vēsture”. Pētniecība ir devusi labu pamatu pasniedzēja darbam Latvijas Mākslas akadēmijā vairāk nekā 40 gadu garumā.

Enciklopēdiskās kultūras un mākslas vēstures un filozofijas zināšanas deva iepēju daudz pamatotāk skaidrot mūsdienu norises, un Andris Rubenis neatteica paust savu viedokli plašākai sabiedrībai. Viņam piemēris lielisks stāstnieka talants, spēja aizraut un ieinteresēt gan studentus daudzās augstskolās, gan arī profesionāļus dažādās jomās un viņa publisko lekciju apmeklētājus. Piemēram, pavisam nesen, tikai pirms nepilna gada Satori aicināja sabiedrību uz Andra Rubeņa lekciju “Mīts senatnē un mūsdienās”, kurā profesors un grāmatas “Cilvēks mītiskajā pasaules ainā” (1994) autors Andris Rubenis stāsta par mitoloģiskajai pasaules ainai raksturīgo domāšanu un tās izpausmēm mūsdienās, atbild uz jautājumiem: vai cilvēks mūsdienās veido atšķirīgus priekšstatus par pasaules kārtību salīdzinājumā ar tiem, kādi bija senatnē? Kā un vai ir mainījies skatījums, ja salīdzinām “seno” un “mūsdienu” cilvēku? Senatnes mācības nesējs — tā varētu raksturot Andri Rubeni, un šo jomu pēc viņa aiziešanas mūžībā būs grūti aizpildīt.

Latvijas Zinātņu akadēmija skumst par savu korespondētājlocekļa, izcila zinātnieka un pedagoga zaudējumu un izsaka visdziļāko līdzjūtību Andra Rubeņa ģimenei.

Sit tibi terra levis!

Latvijas Zinātņu akadēmija